

Klasa:UP-I-344-08/09-01/23
Ur.broj: 376-09-09-08 MB/IB/KŽP
Zagreb, 07. prosinca 2009. godine

U skladu s člankom 114. stavkom 1. točkom 17., člankom 114. stavkom 6. i člankom 116. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine br. 73/08, dalje u tekstu: ZEK), nakon provedenog postupka stručnog nadzora nad trgovačkim društvom VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1 (dalje u tekstu: VIPnet) u svezi pružanja usluge fiksni i mobilni VPN, nadzornik elektroničkih komunikacija (dalje u tekstu nadzornik) Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: HAKOM) donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da trgovačko društvo VIPnet za uslugu „Fiksni i mobilni VPN“ koju pruža za vlastite potrebe, nije javno objavio uvjete pod kojima se drugim operatorima elektroničkih komunikacija omogućava međupovezivanje u svrhu pružanja usluge „Fiksni i mobilni VPN“, na način određen odlukom HAKOM-a, klasa: 344-01/09-01/1078 ur.broj.: 367-11-09-01 od 17. srpnja 2009.g.
- II. Nalaže se VIPnet-u da u roku 30 dana od dana primitka ovog rješenja javno objavi na svom službenom internetskom portalu uvjete (tehničke specifikacije, mrežne značajke, rokove i uvjete pružanja ponude osobito cijene) kojima se omogućava drugim operatorima međupovezivanje u svrhu pružanja usluge „Fiksni i mobilni VPN“, na način određen točkom 10.1.2. *Obveza nediskriminacije*, str. 62. „*Analize tržišta završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu*“ te o provedenom bez odgode obavijesti HAKOM.
- III. U slučaju nepostupanja po rješenju, nadzornik će izreći odgovornoj osobi u VIPnet-u upravnu mjeru izraženu u novčanom iznosu u visini do dvadesetostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu.
- IV. Ovo rješenje objavit će se u „Narodnim novinama“ i na službenim stranicama HAKOM-a.

Obrazloženje

Dana 14. svibnja 2009.g. HAKOM je započeo po službenoj dužnosti stručni nadzor sukladno nadležnosti koja proizlazi iz članka 12. stavka 1. točke 13. te članka 113. stavka 1. ZEK-a u svezi obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na tržištu operatora VIPnet. Predmet stručnog nadzora je pružanje usluge „Fiksni i mobilni VPN“ koja je dio ponude VIPnet-a na tržištu elektroničkih komunikacijskih usluga. Postupak stručnog nadzora proveo je nadzornik HAKOM-a prema ovlaštenjima propisanim u člancima 113.,114. i 115. ZEK-a. Predmet nadzora bilo je utvrđivanje postupa li VIPnet uslugom „Fiksni i mobilni VPN“ u skladu s odredbama ZEK-a i podzakonskih propisa kojima je uređeno obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga. U postupku stručnog nadzora 14.

svibnja 2009.g. zatražen je, između ostalog, popis svih poslovnih korisnika s kojima VIPnet ima sklopljen ugovor o pružanju navedene usluge „Fiksni i mobilni VPN“, datum sklapanja pojedinog ugovora, vrsta i kapacitet stalne veze kojom je korisnik direktno povezan na VIPnet pokretnu mrežu, te popis sekundarno dodijeljenih brojeva u svrhu pružanja navedene usluge za svakog korisnika.

Dopisom od 06. kolovoza 2009.g. zatraženi su od VIPnet-a iznosi mjesečnih naknada ugovorenih s pojedinim poslovnim korisnikom te naznaku svih usluga koje takva naknade uključuju, popusti na mjesečne naknade i/ili ostvareni promet odobreni pojedinom korisniku te cjenovni sustavi koji su se primjenjivali na poslovne korisnike.

Dopisom od 12. studenog 2009.g., za potrebe nastavka provođenja stručnog nadzora, zatraženi su uvjeti (tehničke specifikacije, mrežne značajke, rokovi i uvjeti ponude i uporabe te cijene) kojima se omogućava drugim operatorima međupovezivanje u svrhu pružanja usluge „Fiksni i mobilni VPN“, na način određen točkom 10.1.2. Obveza nediskriminacije, str. 62. dokumenta „Analize tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu“ .

Dopisima od 28. svibnja 2009.g., 09. srpnja 2009.g., 14. srpnja 2009.g., 19. kolovoza 2009.g. i 20. studenog 2009.g. VIPnet je dostavio podatke koji su potrebni za provođenje ovog postupka stručnog nadzora.

Odlukom HAKOM-a klasa: 344-01/09-01/1078 ur.broj: 367-11-09-01 od 17. srpnja 2009.g. (dalje u tekstu: odluka) VIPnet je određen operatorom sa značajnom tržišnom snagom (dalje: SMP operator) na tržištu završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu te su mu određene sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, obveza nediskriminacije, obveza transparentnosti uz obvezu objave standardne ponude međupovezivanja, obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva. Načini, uvjeti i rokovi provođenja regulatornih obveza propisani su dokumentom „Analiza tržišta završavanja (terminacije) poziva u određenu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu“ (dalje u tekstu: Analiza tržišta) koja je sastavni dio odluke.

HAKOM je u odluci odredio mjerodavno tržište završavanja (terminacije) poziva u mreži operatora VIPnet,, neovisno o nacionalnoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži iz koje je poziv predan te je u skladu s tako definiranim tržištem, VIPnet-u određena regulatorna obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže upravo iz razloga što je utvrđeno da bi uskraćivanjem pristupa ili kojim drugim neprihvatljivim uvjetovanjem ili ograničenjem sličnog učinka, VIPnet mogao spriječiti održivo tržišno natjecanje na maloprodajnoj razini, ili bi bilo protivno interesima krajnjih korisnika usluga. Uz ovu obvezu VIPnet-u su određeni i dodatni uvjeti koji se odnose na ispunjavanje načela pravičnosti, razločnosti i pravodobnosti. Dakle, kako bi se spriječilo ponašanje operatora sa značajnom tržišnom snagom koje je usmjereno na odbijanje dogovora/uskraćivanje međupovezivanja i taktike odgađanja, te kako bi se spriječila mogućnost da se ove prepreke pojave na tržištu, VIPnet-u je određena regulatorna obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže na način određen u točki 10.1.1. Analize tržišta.

Pod točkom 10.1.1.4. Analize tržišta propisana je *obveza pružanja usluge potrebne za osiguranje međusobnog djelovanja usluga za krajnje korisnike usluga, uključujući opremu za*

usluge inteligentnih mreža u pokretnim mrežama (str. 61.). Iz ove obveze jasno proizlazi da je VIPnet obvezan omogućiti operatoru pristup komutaciji tj. sučelju predmetne usluge direktnim povezivanjem koje operator realizira vodom do točke razgraničenja (DDF MSC). Dakle, direktno spojenom vodu isključivo je moguća razmjena prometa biranjem VPN kratkim kodom, u oba smjera, iz fiksne mreže u mobilnu i obrnuto. Kakvoća usluge i cijena terminacije u pokretnoj mreži VIPnet-a biranjem VPN kratkim kodom od strane krajnjih korisnika operatora mora biti jednaka kakvoći i cijeni koju VIPnet nudi svom maloprodajnom dijelu (za vlastite potrebe) ili svojim povezanim društvima.

Slijedom navedenog, pogrešan je zaključak VIPnet-a iz dopisa od 20. studenoga 2009.g. kako se (cit.): „ ... iz ovog postupka stručnog nadzora može zaključiti da Agencija smatra da se tržište terminacije poziva sastoji od više zasebnih tržišta međupovezivanja poziva od kojih je jedno tržište i tržište za uslugu fiksni i mobilni VPN.“. VIPnet pogrešno shvaća tržište terminacije poziva. Naime, tržište završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu odlukom je određeno kao jedno jedinstveno tržište u kojem svaki operator ima status značajne tržišne snage u vlastitoj mreži, dakle svatko je što drugim riječima znači da konkretno VIPnet ima 100%-tni tržišni udjel za završavanje (terminaciju) poziva u vlastitu pokretnu mrežu.

Nadalje, iz odluke jasno proizlazi i obveza VIPnet-a da za sve usluge koje se odnose na tržište završavanja (terminacije) poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu, mora drugim operatorima osigurati jednake uvjete pristupa u svrhu međupovezivanja u istovjetnim uvjetima za istovjetne usluge te im osigurati i jednaku razinu kakvoće usluge koju osigurava za vlastite potrebe ili za potrebe svojih povezanih društava. Obvezom nediskriminacije VIPnet-u je onemogućeno diskriminirati ostale operatore nuđenjem usluga slabije kvalitete ili po višoj cijeni nego što iste nude svom maloprodajnom dijelu (za vlastite potrebe) ili svojim povezanim društvima. U odluci je jasno obrazloženo da bi svako ponašanje, koje bi bilo u smjeru navedenog, vodilo do manje konkurencije na maloprodajnom tržištu, što se odlukom ne dopušta.

Dakle, iz odluke jasno proizlazi obveza VIPnet-a da za sve usluge koje se odnose na završavanje poziva u vlastitu pokretnu javnu komunikacijsku mrežu, (što svakako ne isključuje i uslugu završavanja poziva u mreži VIPnet-a u svrhu međupovezivanja fiksnih mreža s mrežom VIPnet-a radi pružanja usluge „Fiksni i mobilni VPN“), uz primjenu regulatornih obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, nediskriminacije i transparentnosti, javno objavi uvjete (tehničke specifikacije, mrežne značajke, rokove i uvjete ponude i uporabe te cijene) kojima se omogućava drugim operatorima međupovezivanje u svrhu pružanja usluge „Fiksni i mobilni VPN“, na način određen točkom 10.1.2. *Obveza nediskriminacije* Analize tržišta. Predviđanje unaprijed svih mogućih maloprodajnih usluga, dio poslovne politike SMP operatora, koje bi operator sa značajnom tržišnom snagom mogao pružati na tržištu, a koje bi zahtijevale završavanje poziva u njegovoj pokretnoj javnoj komunikacijskoj mreži, nije moguće, niti je u skladu sa svrhom provođenja postupka analize tržišta. Stoga je kroz obvezu nediskriminacije, 10.1.2. Analize tržišta, VIPnet-u određeno pružati iste uvjete operatorima u istovjetnim uvjetima za istovjetne usluge te im osigurati jednaku razinu kakvoće usluge koju osigurava za svoje vlastite potrebe ili za potrebe svojih povezanih društava (str. 62. Analize tržišta).

U ovom stručnom nadzoru nesporno je utvrđeno da je VIPnet pružanjem predmetne maloprodajne usluge obvezan poštivati obvezu transparentnosti propisanu člankom 58. ZEK-a i točkom 10.1.3. Analize tržišta, tj. objaviti uvjete kojima bi se omogućilo drugim operatorima međupovezivanje u svrhu pružanja usluge „Fiksni i mobilni VPN. Drugim riječima kroz obvezu transparentnosti u dijelu koji se odnosi na pristup u svrhu međupovezivanja, VIPnet je

dužan učiniti javno dostupnim podatke, kao što su osobito: računovodstveni podaci, tehničke specifikacije, mrežne značajke, rokove i uvjete ponude i uporabe te cijene (str. 64. Analize tržišta). Dakle, VIPnet je obvezan omogućiti drugim operatorima direktno povezivanje kratkim kodom njihovih fiksnih terminalnih uređaja sa mobilnim terminalnim uređajem pokretne javne komunikacijske mreže VIPnet-a, pod jednakim uvjetima kao što ovu uslugu pruža za vlastite potrebe te uz javno objavljivanje svih podataka neophodnih za međusobno povezivanje mreža u svrhu pružanja predmetne usluge.

Stoga je, slijedom svega navedenog, nadzornik elektroničkih komunikacija, sukladno članku 114. stavku 1. točki. 17. i 19. i stavku 6. ZEK-a, odlučio kao u točkama I. i II. ovog rješenja. VIPnet je dužan postupiti po rješenju nadzornika, a nepostupanje po rješenju povlači izricanje upravne mjere izražene u novčanom iznosu u visini do dvadesetostruke prosječne plaće u Republici Hrvatskoj u proteklom tromjesečju. Svaka sljedeća upravna mjera izriče se u dvostrukom iznosu, sve sukladno članku 116. stavku 4. ZEK-a. Temeljem članka 14. stavka 4. ZEK-a ovo rješenje objavit će se na službenim stranicama HAKOM-a te u „Narodnim novinama“.

U pogledu dijela nadzora kojim se utvrđivalo ispunjava li VIPnet kroz uslugu „Fiskni i mobilni VPN“ načelo troškovne usmjerenosti cijena odnosno postojanje tzv. „*price squeezing*“ na maloprodajnom tržištu, a s obzirom na odluku HAKOM-a o analizama tržišta od 17. srpnja 2009.g. i odredbe ZEK-a sukladno kojima je utvrđivanje istog u nadležnosti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN), HAKOM će daljnje postupanje po ovom pitanju proslijediti AZTN-u.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka.

GLAVNI NADZORNIK ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA

Miroslav Belužić, dipl. ing.el.

*Dostaviti: - VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1 (dostavom)
- Pismohrani (ovdje)*